

A Study of the Components of Social Public Mind

Naparath Sopakul^{1*}, Wannika Chalakbang² & Pandita Intharaksa³

1 Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University

2 Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University

3 Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University

** Corresponding author. E-mail: bow030534@gmail.com*

Abstract

The public mind is a crucial factor in fostering a strong society that is guided by morality and progresses in a sustainable direction. The objectives of this study were to examine the components of students' public mind toward society, conducted in two phases. Phase 1 involved exploring the components of students' public mind based on documents and related research from ten sources. Phase 2 focused on evaluating the appropriateness of these components by five experts. The research instruments employed were a document synthesis form and a five-point Likert scale questionnaire. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. The findings revealed that students' public mind toward society consists of four components: Helping others, respecting the rights of others, taking care of public property, and participating in community activities. The experts evaluated these components as being at the highest level of appropriateness.

Keywords: Public Mind, Social Responsibility, Students, Care for Public Property, Community Participation

การศึกษาองค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน

นภารัตน์ ไสภากุล^{1*} วัลนิกา ฉลากบาง² และปณิตตา อินทรักษา³

1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

* Corresponding author. E-mail: bow030534@gmail.com

บทคัดย่อ

จิตสาธารณะเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสังคมที่เข้มแข็ง มีคุณธรรม และพัฒนาไปในทิศทางที่ยั่งยืนในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 แหล่งข้อมูล และระยะที่ 2 ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสังเคราะห์เอกสารและแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียนประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การช่วยเหลือผู้อื่น 2) การเคารพสิทธิของผู้อื่น 3) การดูแลรักษาสิ่งของส่วนรวม และ 4) การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวม ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: จิตสาธารณะ, ความรับผิดชอบต่อสังคม, นักเรียน, การดูแลรักษาสิ่งของส่วนรวม, การเข้าร่วมกิจกรรมสังคม

บทนำ

ปัจจุบันโรงเรียนมีปัญหาการเสริมสร้างจิตสาธารณะให้นักเรียน จากแนวคิดในด้านการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เป็นผลให้นักเรียนบางส่วนไม่สนใจต่อการศึกษา สนใจแต่เรื่องของตนเอง ทำให้เกิดปัญหาด้านการให้แบ่งปัน ปัญหาด้านความมีน้ำใจ ปัญหาด้านการเอาเปรียบผู้อื่น และปัญหาด้านการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูนิเวศน์ สีลากร (2563) ได้พบว่านักเรียนยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะของจิตสาธารณะโดยนักเรียนยังขาดการรับรู้และความเข้าใจในการมีจิตสาธารณะจากภายในตนเองและการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนจะเป็นส่วนช่วยเติมเต็มให้กับนักเรียน นอกจากนี้จากรายงานการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาวิกฤตทางด้านจิตสาธารณะของเยาวชน โดยเฉพาะผลกระทบจากการขาดจิตสาธารณะต่อสังคม เมธาวิ จำเนียร (2561) พบว่าการขาดจิตสาธารณะต่อสังคมมีผลกระทบในทางที่เสียหายตั้งแต่ในระดับ บุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชนและประเทศจนไปถึงระดับโลก เป็นความเสียหายที่เชื่อมโยงกันนั่นหมายถึง ถ้าขาดจิตสาธารณะต่อสังคมในระดับบุคคลแล้วก็จะเกิดความเสียหายไปจนกระทั่งถึงระดับโลกเลยทีเดียว การปลูกฝังและพัฒนาจิตสาธารณะจึง

จะต้องเริ่มตั้งแต่วัยเด็กและเยาวชน โดยมีสถาบันทางการศึกษาเป็นผู้กล่อมเกลาหล่อหลอมให้เด็กมีจิต
สาธารณะ

สภาพการณ์ที่เด็กนักเรียนในโรงเรียนขาดความมีจิตสาธารณะต่อสังคม ส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ
ตามมาในโรงเรียน ทำให้สังคมปัจจุบันกำลังเผชิญกับปัญหาคุณธรรม และจริยธรรมเสื่อมถอย มีค่านิยมที่เน้น
วัตถุนิยมและบริโภคนิยมมากขึ้น คนในสังคมให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม และ
มีพฤติกรรมเอารัดเอาเปรียบโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อผู้อื่น (ชลิข สุภาพกุล และคณะ, 2559) สะท้อนจาก
การที่คนในสังคมมีความถี่ใจการใช้ความรุนแรงและปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น การลักทรัพย์ อาชญากรรม การก่อการ
ร้าย แหล่งอบายมุข มลพิษสิ่งแวดล้อม การรุกรานธรรมชาติ ปัญหาเกี่ยวกับเยาวชน ปัญหาครอบครัว เป็นต้น
(จิตติยา วาจี, 2559) เพื่อให้เห็นสภาพการขาดจิตสาธารณะของนักเรียนที่ชัดเจนขึ้นจำเป็นต้องมีการศึกษา
องค์ประกอบของจิตสาธารณะของนักเรียน

จิตสาธารณะต่อสังคม จึงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม การปฏิบัติตนในการ
อยู่ร่วมกันในสังคม เป็นการแสดงออกหรือการกระทำที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ประกอบไปด้วย
จิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม การมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมและการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม (กิตติภาพ สาร
โพคา, 2563) ทั้งนี้การส่งเสริมจิตสาธารณะต่อสังคมมีรูปแบบการดำเนินการเฉพาะที่มีความสอดคล้องกับสภาพ
บริบทและทรัพยากรของสถานศึกษา เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเองและตรงต่อความต้องการของสังคม
อย่างแท้จริง ซึ่งรูปแบบการส่งเสริมจิตสาธารณะต่อสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนจะสามารถช่วยและพัฒนา
กิจกรรมการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนช่วยให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมแสดงออกถึงการดูแลรักษา
และเห็นคุณค่าในสิ่งของหรือทรัพยากรที่เป็นของส่วนรวม มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม พร้อมทั้ง
จะอาสาทำงานเพื่อส่วนรวม นอกจากนี้ยังรวมถึงการรู้จักใช้และดูแลสิ่งของที่เป็นของส่วนรวม ตลอดจนตระหนักถึง
ความสำคัญของการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเคารพและมีคุณธรรมจริยธรรม พระครูนิเวศน์ สีลากร (2563)

จากเหตุผลต่างๆดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาองค์ประกอบของจิตสาธารณะต่อสังคมของ
นักเรียน ซึ่งผลวิจัยจะทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมจิตสาธารณะต่อสังคมของ
นักเรียนซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาารูปแบบการส่งเสริมจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียนต่อไป

คำถามการวิจัย

1. องค์ประกอบของจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน มีอะไรบ้าง
2. องค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน
2. เพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาองค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบจาก
แนวคิดชนนักวิชาการ ดังนี้

สายถวิล แซ่ฮ่ำ (2559) ได้กล่าวว่าจิตสาธารณะต่อสังคม ประกอบด้วย 1) การช่วยเหลือส่วนรวม 2) การมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม 3) การเคารพสิทธิของส่วนรวม และ 4) การดูแลรักษาสิ่งของส่วนรวม

จิตรลดา ทองอั้งตั้ง (2559) ได้กล่าวว่าจิตสาธารณะต่อสังคมประกอบด้วย 1) การแบ่งปันและช่วยเหลือผู้อื่น 2) การเข้าร่วมกิจกรรมส่วนรวม 3) การดูแลรักษาสาธารณสมบัติของส่วนรวม 4) รู้จักใช้ของส่วนรวมอย่างทะนุถนอม และ 5) การเคารพสิทธิของผู้อื่น

ชลธิชา ชัยวิชิต (2559) ได้กล่าวว่าจิตสาธารณะต่อสังคมประกอบด้วย 1) การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ 2) การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม 3) การดูแลสาธารณสมบัติส่วนรวม 4) การเข้าร่วมกิจกรรมส่วนรวม และ 5) การมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม

เจษฎาภรณ์ อุ่นเรื่อน (2559) ได้กล่าวว่าจิตสาธารณะต่อสังคม ประกอบด้วย 1) การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อส่วนรวม 2) การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวม และ 3) การเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวม

เกษสุดา พุทธะลา (2562) ได้กล่าวว่าจิตสาธารณะต่อสังคมประกอบด้วย 1) การใช้ 2) การดูแลรักษาสิ่งของส่วนรวม 3) การทำหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม และ 4) การเคารพสิทธิตนเองและผู้อื่นในการใช้ประโยชน์ส่วนรวม

กิตติภพ สารโพคา (2563) ได้กล่าวว่าจิตสาธารณะต่อสังคมประกอบด้วย 1) จิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม 2) การมีส่วนช่วยเหลือสังคม และ 3) การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

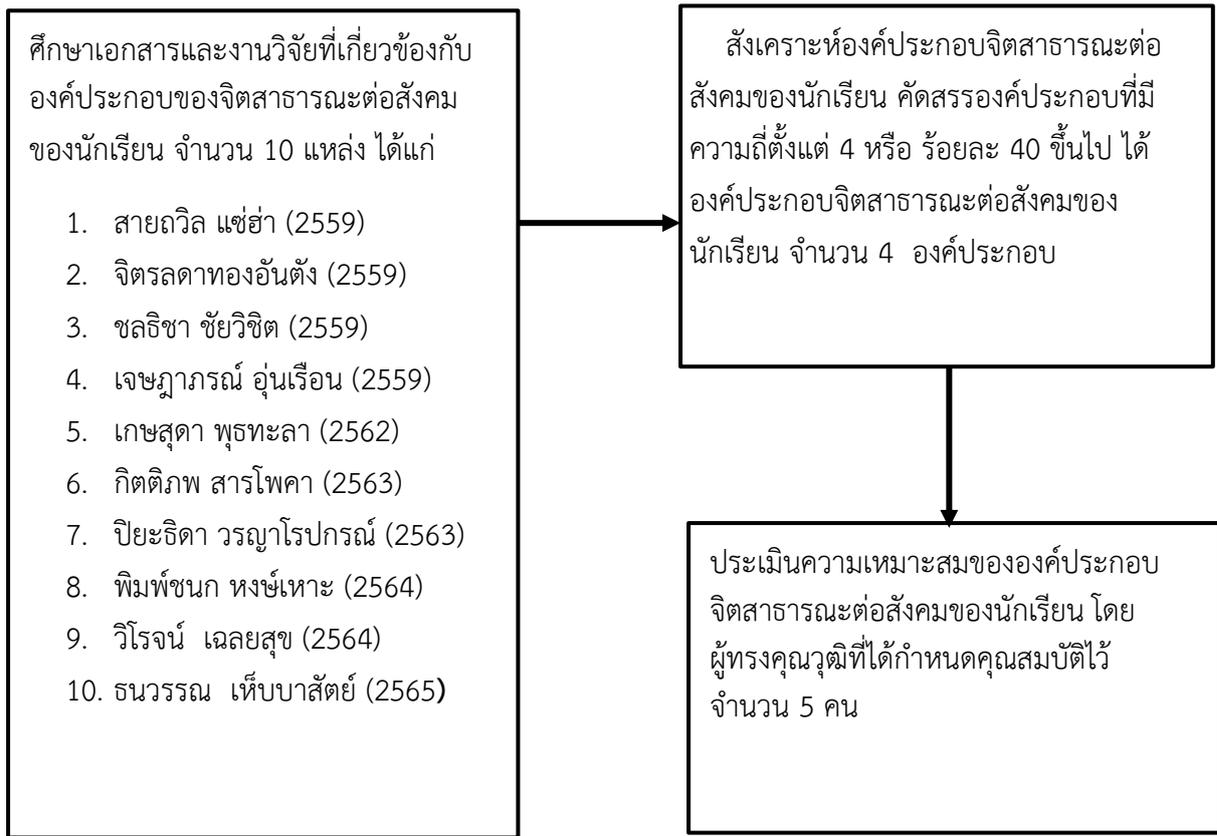
ปิยะธิดา วรญาโรปรกรณ์ (2563) ได้กล่าวว่าจิตสาธารณะต่อสังคมประกอบด้วย 1) การช่วยเหลือผู้อื่น 2) การดูแลสมบัติส่วนรวม 3) การเคารพสิทธิส่วนรวม 4) ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และ 5) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

พิมพ์ชนก หงษ์เหาะ (2564) ได้กล่าวว่าจิตสาธารณะต่อสังคมประกอบด้วย 1) การใช้ 2) การถือเป็นหน้าที่ 3) การเคารพสิทธิ และ 4) การปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

วิโรจน์ เฉลยสุข (2564) ได้กล่าวว่าจิตสาธารณะต่อสังคมประกอบด้วย 1) การช่วยเหลือผู้อื่น 2) การเสียสละเพื่อสังคม และ 3) การมุ่งมั่นพัฒนาสังคม

ธนวรรณ เห็บบาสัตย์ (2565) ได้กล่าวว่าจิตสาธารณะต่อสังคมประกอบด้วย 1) การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ 2) การรับผิดชอบต่อการใช้ของส่วนรวม 3) การถือเป็นหน้าที่ 4) การเคารพสิทธิ และ 5) การเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์

ผู้วิจัยศึกษาองค์ประกอบของจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียนตามแนวคิดและงานวิจัยของนักวิชาการและนักวิจัย จำนวน 10 แหล่ง ดังนี้ สายถวิล แซ่ฮ่ำ (2559) จิตรลดา ทองอั้งตั้ง (2559) ชลธิชา ชัยวิชิต (2559) เจษฎาภรณ์ อุ่นเรื่อน (2559) เกษสุดา พุทธะลา (2562) กิตติภพ สารโพคา (2563) ปิยะธิดา วรญาโรปรกรณ์ (2563) พิมพ์ชนก หงษ์เหาะ (2564) วิโรจน์ เฉลยสุข (2564) ธนวรรณ เห็บบาสัตย์ (2565) สังเคราะห์ได้องค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การช่วยเหลือผู้อื่น 2) การเคารพสิทธิของผู้อื่น 3) การดูแลรักษาสิ่งของส่วนรวม และ 4) การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวม และประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จากที่กล่าวมาสามารถสรุปกรอบแนวคิดการวิจัยได้ตามภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methodology) ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ในครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตดังนี้

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา คือ องค์ประกอบของจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน

แหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาองค์ประกอบของจิตสาธารณะต่อสังคมตามแนวคิดและงานวิจัยของนักวิชาการและนักวิจัย ดังนี้ สายถวิล แซ่ฮ่า (2559) จิตรลดา ทองอันทัง (2559) ชลธิชา ชัยวิจิต (2559) เจษฎาภรณ์ อุ่นเรื่อน (2559) เกษสุดา พุทธะลา (2562) กิตติภพ สารโพคา (2563) ปิยะธิดา วรญาโรปกรณ์ (2563) พิมพ์ชนก หงษ์เหาะ (2564) วิโรจน์ เฉลยสุข (2564) ธนวรรณ เห็นบาสัตย์ (2565)

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบที่ได้จากการสังเคราะห์เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของจิตสาธารณะต่อสังคม โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 5 คน เลือกมาแบบตามคุณสมบัติเจาะจง ดังนี้

1. อาจารย์ในระดับอุดมศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกทางการศึกษา มีตำแหน่งทางวิชาการ ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีประสบการณ์สอนไม่ต่ำกว่า 7 ปี จำนวน 1 คน
2. ผู้บริหารสถานศึกษา มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ และมีประสบการณ์ในการบริหาร ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน
3. ครูผู้สอน มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าครูชำนาญการพิเศษ และมีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 7 ปี จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีในครั้งนี้อยู่ประกอบด้วย

1. แบบสังเคราะห์เอกสาร ซึ่งเป็นตารางสังเคราะห์องค์ประกอบจากแนวคิด เอกสาร และงานวิจัยของนักวิชาการและนักการศึกษาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 แหล่งได้แก่ แบบสังเคราะห์องค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ แบบสอบถาม ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษาและตำแหน่งงานปัจจุบัน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน จำแนกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ 1) การช่วยเหลือผู้อื่น 2) การเคารพสิทธิของผู้อื่น 3) การดูแลรักษาสิ่งของส่วนรวม และ 4) การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวม ซึ่งได้กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การสังเคราะห์องค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเพื่อทำการวิเคราะห์ และสังเคราะห์องค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน จากแนวคิดและงานวิจัยของนักวิชาการ ด้วยวิธีการแจกแจงความถี่ โดยใช้แบบสังเคราะห์เอกสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน

2.1 ขอหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบขององค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน

2.2 นำแบบสอบถามประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน

พร้อมขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ
จิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 คน

2.3 รวบรวมแบบสอบถามประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของ
นักเรียน และทำการตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. การสังเคราะห์องค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ความถี่ตั้งแต่ 4
หรือร้อยละ 40 ขึ้นไป

2. การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน ผู้วิจัยวิเคราะห์
ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และให้ความหมายของค่าเฉลี่ยทั้งโดยภาพรวมและเป็นรายองค์ประกอบ ผู้วิจัย
กำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความเหมาะสม

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของจิตสาธารณะต่อสังคม ซึ่งได้จากการศึกษาจากเอกสารและ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน

องค์ประกอบ จิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน	สายถวิล แซ่อ่า (2559)	จิตรลดา ทองอินตั้ง (2559)	ชลธิชา ชัยวิจิตร (2559)	เจษฎาภรณ์ อุ่นเรือน (2559)	เกษสุดา พุทธิยะลา (2562)	กิตติภาพ สารไพศดา (2563)	ปิยะธิดา วรยาโนปกรณ์ (2563)	พิมพ์ชนก หงษ์ชงหาะ (2564)	วิโรจน์ เฉลยสุข (2564)	อนรรณ เต็มบาลัตย์ (2565)	ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่เลือก
1.การช่วยเหลือผู้อื่น	✓	✓	✓			✓	✓		✓	✓	7	70	✓
2.ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	✓		✓				✓				3	30	
3.การเคารพสิทธิของผู้อื่น	✓	✓		✓	✓			✓		✓	7	70	✓
4.การดูแลรักษาสິงของส่วนรวม	✓	✓	✓	✓	✓		✓			✓	7	70	✓
5.การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวม		✓	✓					✓		✓	4	40	✓
6.การใช้		✓			✓			✓			3	30	
7.การทำหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม					✓						1	10	
8.จิตสำนึกเห็นคุณค่าส่วนรวม						✓					1	10	
9.การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม						✓					1	10	

องค์ประกอบ จิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน	สายตวล แซ่ฮ่า (2559)	จิตรลดา ทองอินตั้ง (2559)	ชลธิชา ชัยวิจิตร (2559)	เจษฎาภรณ์ อุ่นเรือน (2559)	เกษสุดา พุฒทะเล (2562)	กิตติภาพ สารโพคา (2563)	ปิยะธิดา วรยาโณภรณ์ (2563)	พิมพ์ชนก พงษ์เทาะ (2564)	ปิโรจน์ เฉลยสุข (2564)	ธนาวรรณ เทียบาสัตย์ (2565)	ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่เลือก
10.การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม							✓				1	10	
11.การถือเงินหน้าที่				✓				✓		✓	3	30	
12.การเสียสละเพื่อสังคม									✓		1	10	
13.การมุ่งมั่นพัฒนาสังคม									✓		1	10	

จากตารางที่ 1 พบว่า องค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน มี 13 องค์ประกอบ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 40 ขึ้นไปเพื่อคัดเลือกองค์ประกอบของจิตสาธารณะต่อสังคม ผลการสังเคราะห์ดังกล่าว ทำให้ได้องค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน 4 องค์ประกอบ เรียงตามลำดับร้อยละ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1,2 และ 3 การช่วยเหลือผู้อื่น การเคารพสิทธิของผู้อื่น และการดูแลรักษาสิ่งของส่วนรวม มีค่าความถี่เท่ากับ 7 (ร้อยละ 70.00) และองค์ประกอบที่ 4 การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวม มีค่าความถี่เท่ากับ 4 (ร้อยละ 40.00)

2. ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน ดังตารางที่ 2 ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน

องค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน	ความเหมาะสม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. การช่วยเหลือผู้อื่น	4.80	0.21	มากที่สุด
2. การเคารพสิทธิของผู้อื่น	4.76	0.29	มากที่สุด
3. การดูแลรักษาสิ่งของส่วนรวม	4.56	0.27	มากที่สุด
4. การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวม	4.70	0.36	มากที่สุด
รวม	4.70	0.19	มากที่สุด

จากตาราง 2 ผลประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน พบว่าองค์ประกอบหลัก ทั้ง 4 องค์ประกอบมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมในมากที่สุด โดยเรียงจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ การช่วยเหลือผู้อื่น ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.21) การเคารพสิทธิของผู้อื่น ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.29) การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวม ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.36) การดูแลรักษาสิ่งของส่วนรวม ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.27)

อภิปรายผล

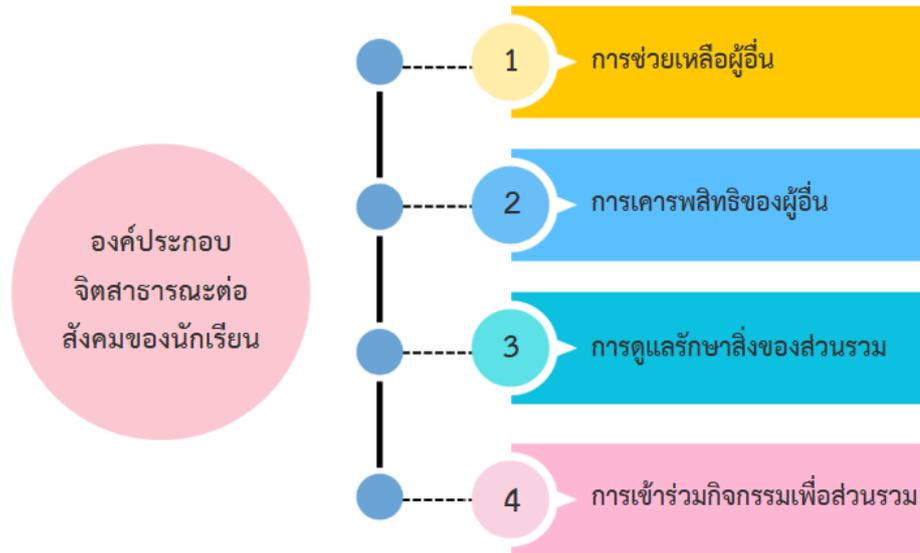
จากวัตถุประสงค์การวิจัยในประเด็นการศึกษาองค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน พบว่า จิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) การช่วยเหลือผู้อื่น 2) การเคารพสิทธิของผู้อื่น 3) การดูแลรักษาสิ่งของส่วนรวม และ 4) การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวม ซึ่งได้จากการ สัมภาษณ์เอกสารโดยใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 40 ขึ้นไปและจากการประเมินความเหมาะสมของ องค์ประกอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่าองค์ประกอบมีความเหมาะสมโดยรวมและในรายองค์ประกอบอยู่ในระดับ ดีมาก ทุกองค์ประกอบ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของเกษสุตา พุทธะลา ที่ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดชัยภูมิ พบว่า องค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคม แบ่งได้เป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การใช้ 2) การดูแลรักษาสิ่งของ ส่วนรวม 3) การทำหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม และ 4) การเคารพสิทธิตนเองและผู้อื่นในการใช้ประโยชน์ ส่วนรวม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวรรณ เทียบาสัตย์ ที่ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนา คุณลักษณะอสังกัประสงคด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่าองค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคม แบ่งได้เป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ 2) การรับผิดชอบในการใช้ของส่วนรวม 3) การถือเป็นที่ 4) การเคารพสิทธิ และ 5) การเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์

จะเห็นว่าองค์ประกอบของจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน แต่ละด้านล้วนมีความสำคัญและจำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ทั้งนี้เพราะการ ช่วยเหลือผู้อื่นเป็นรากฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคม นักเรียนที่มีจิตสาธารณะในด้านนี้จะรู้จักแบ่งปัน เอื้อเฟื้อ และช่วยเหลือเพื่อน ครู รวมถึงบุคคลรอบข้าง ส่งผลให้เกิดความสัมพันธที่ดีและสร้างบรรยากาศแห่ง ความสามัคคีในโรงเรียนและชุมชน นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตนเองและรู้จักเห็นคุณค่า ของการทำความดีเพื่อผู้อื่น ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น การเคารพสิทธิของผู้อื่นสะท้อนถึงความเข้าใจในความ เสมอภาคและความแตกต่างของบุคคล ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่ตระหนักในสิทธิผู้อื่นจะรู้จักเคารพความคิดเห็น ความเป็นส่วนตัว และเสรีภาพของผู้อื่น ไม่ละเมิดหรือก้าวล่วงสิทธิของผู้อื่น ซึ่งเป็นการปลูกฝังทักษะ ประชาธิปไตยและความยุติธรรมในสังคม ทำให้สังคมมีความสุข ลดความขัดแย้ง และอยู่ร่วมกันได้อย่าง สันติ ด้านการดูแลรักษาสิ่งของส่วนรวม การดูแลสิ่งของส่วนรวม เช่น ห้องเรียน โต๊ะ เก้าอี้ หนังสือ หรือ สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เป็นการฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและรู้จักใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างคุ้มค่า ทั้งนี้ เพราะเมื่อมีการตระหนักรู้ในความสำคัญของสิ่งของส่วนรวม นักเรียนจะร่วมกันรักษาความสะอาดและความ เรียบร้อย ส่งผลให้โรงเรียนและชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการใช้ชีวิตร่วมกัน และด้านการ เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวม การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวม เช่น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมจิต อาสา หรือกิจกรรมพัฒนาชุมชน ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น ฝึกความรับผิดชอบ ทั้งนี้ เพราะ ความเสียสละ และภาวะผู้นำความรับผิดชอบ ช่วยเสริมสร้างค่านิยมแห่งการมีส่วนร่วมทางสังคม ซึ่ง เป็นคุณลักษณะสำคัญของการเป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากผลการวิจัยทำให้ได้ทราบองค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน โดยมีขั้นตอนในการวิจัย ได้แก่ การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยใช้วิธีการสังเคราะห์เนื้อหา ทำให้ได้องค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียนเป็นเบื้องต้น จากนั้นประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน ทั้ง 4 องค์ประกอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ สามารถอธิบายได้ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน

จากภาพประกอบ 1 ทำให้เห็นว่าจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียนประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 การช่วยเหลือผู้อื่น หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงถึงความมีน้ำใจ ความเอื้ออาทร และความเมตตาต่อบุคคลอื่นและสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน การแนะนำสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม การให้คำปรึกษาและช่วยแก้ปัญหา การร่วมมือกับผู้อื่น การอำนวยความสะดวก และการแบ่งปันสิ่งของหรือความรู้ให้แก่ผู้อื่น รวมถึงการแสดงออกที่คำนึงถึงอนาคตร่วมกันและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาโดยไม่รอให้ผู้อื่นร้องขอ

องค์ประกอบที่ 2 การเคารพสิทธิของผู้อื่น หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงถึงการตระหนักรู้และเข้าใจในสิทธิของตนเองและผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการใช้ทรัพยากรหรือสถานที่ส่วนรวม การไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตน การไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของส่วนตัว การไม่เกียติและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การแบ่งปันและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรส่วนรวมอย่างเต็มใจ ตลอดจนการเคารพข้อปฏิบัติทางสังคมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยไม่กระทำการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น

องค์ประกอบที่ 3 การดูแลรักษาสິงของส่วนรวม หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นของส่วนรวม โดยตระหนักว่าเป็นหน้าที่ของทุกคนที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา โดยแสดงออกผ่านการใช้ทรัพยากรส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่า และทะนุถนอม การปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อส่วนรวม การอาสาทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม การสอดส่องดูแลและรักษา

ความสะอาด ตลอดจนการดูแลให้สิ่งของหรือสถานที่ส่วนรวมคงอยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งาน เข้าใจขอบเขตหน้าที่ของตนเองในฐานะผู้ใช้ของส่วนรวม และมีความระมัดระวังในการใช้สิ่งของสาธารณะด้วยความเต็มใจ

องค์ประกอบที่ 4 การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวม หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงถึงการรับรู้และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม การใช้สิทธิและเคารพสิทธิผู้อื่น การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม พิจารณา วางแผน และผลักดันให้เกิดกิจกรรมเพื่อสังคม การทำความดีเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นและส่วนรวมด้วยความจริงใจและเต็มใจ โดยอาศัยกำลังกาย กำลังสติปัญญา และกำลังทรัพย์ตามความสามารถของตนเอง โดยไม่หวังผลตอบแทน ดังนั้นการที่จะหล่อหลอมให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีจิตสาธารณะต่อสังคมควรมีวัดความสำคัญขององค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การศึกษาองค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียนทำให้ทราบแนวทางที่ผู้บริหารและครูสามารถนำไปใช้พัฒนานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าองค์ประกอบจิตสาธารณะต่อสังคมของนักเรียน ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่สุด จึงควรกำหนดกิจกรรมและการประเมินที่สะท้อนด้านนี้เป็นหลัก

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การขยายกลุ่มตัวอย่าง ควรเพิ่มความหลากหลายของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งในด้านระดับชั้นการศึกษา พื้นที่ หรือประเภทโรงเรียน เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สะท้อนภาพรวมของพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนอย่างครอบคลุมและสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบริบทต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน
2. การพัฒนาเครื่องมือการวิจัยที่หลากหลาย นอกจากแบบสอบถาม ควรมีการใช้เครื่องมืออื่น ๆ เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์เชิงลึก หรือการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการแสดงออกของนักเรียนในแต่ละองค์ประกอบของจิตสาธารณะต่อสังคม
3. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) สามารถพัฒนาและจัดกิจกรรมเสริมสร้างจิตสาธารณะต่อสังคมในแต่ละด้าน เช่น กิจกรรมอาสาสมัคร กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน หรือกิจกรรมดูแลสิ่งแวดล้อม แล้วประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อพัฒนานวัตกรรมการปลูกฝังจิตสาธารณะที่เป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง

- กิตติภาพ สารโพคา. (2563). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนนาเดื่อพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เกษสุตา พุทธะลา. (2562). *การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดชัยภูมิ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- เจษฎาภรณ์ อุ่นเรือน. (2559). การพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนบ้านกุดนาขาม (เขตชูวิทยาการ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม.สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จิตติยา วาจี. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จิตรลดา ทองอั้งตั้ง. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยการใช้สังคมร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะ ความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชลัช สุภาพกุล และคณะ. (2559). การให้ความหมาย ที่มาของความหมายและรูปแบบของการดำเนินกิจกรรมของจิตอาสาที่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุเล่นดนตรีเพื่อผู้ป่วยในโรงพยาบาล. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 9(1), 516-528.
- ชลธิชา ชัยวิจิต. (2559). การวิเคราะห์องค์ประกอบจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ธนวรรณ เทียบาสัตย์. (2565). การพัฒนารูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปิยะธิดา วรยาโณปกรณ์. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้และแนวทางการส่งเสริมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์. ปร.ด. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พระครูนิเวศน์ สีลากร (สมพงษ์ ธนะคุณ). (2563). แนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์*, 8(2), 285-296.
- พิมพ์ชนก หงส์เหาะ. (2564). การพัฒนาการจัดกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. *วารสารวิชาการธรรมทรรศน์*, 21(4), 103-114.
- วิโรจน์ เฉลยสุข. (2564). การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ปร.ด.สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สายถวิล แซ่อ๊า. (2559). การพัฒนาแบบวัดจิตสาธารณะสำหรับนักศึกษาปริญญาบัณฑิต. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 12(12), 92-107.